

קוראים לי שייגיץ וגוי

ביום הראשון ללימודים לבש בוגדן פביצקי בן ה-12 את כנריו הטריים כיום ביותר, הרטיב את שערתו במים וסרק אותן לאחור, צחצח היטב את נעליו ויצא לדרך העפר של המעברה, כשהוא שורק שירי פרחים פולני ורוחו טובה עליו.

מאז יצא מזוביציץ, עיר החרושת הפולנית בה גרם משפחתו, לפני יותר מחצי שנה, לא למד בוגדן אפילו יום אחד. השנה נתקבל לכתה ו' של בית-הספר העממי בשיכון נוף-ים שליד המעברה. ימים רבים חיכה לרגע בו תפתח שנת הלימודים על כל החוויות הנעימות הכרריות בה, והזכורות לו היטב עוד מתקופת לימודיו בבית-הספר הפולני.

לך, גוי" צעק המוכה, כשדמעות זולגות מעיניו.

בבת אחת, חדל בוגדן להיות גיבור ה"תגרה. גוי" הראו עליו חבריו ללימודים ביניהם, כשהם לוחשים בסוד לחבריהם מן הכתות האחרות: בוגדן הוא בכלל לא יהודי. הוא נוצרי, הוא שייגיץ."

בוגדן הוא פויה, הוא שייגיץ מלוכלך, אמרה ילדה אחת לחברתה, אמא אמרה לי שבמעברה יש הרבה ילדים נוצרים ושלא כדאי לשחק אתם. הם גויים..."

בערב ספר בוגדן על מה שקרה בבית הספר לאביו, מריאן סביצקי. הם קוראים לי גוי ושייגיץ, ייבב הילד. אני לא רוצה ללכת יותר לבית-הספר."

אביו של בוגדן שיכנע אותו להמשיך ולבקר בכתה. אולם אחרי שבאחד הימים חזר בנו וסיפר לו כי חבריו לכתה ניסו להכריח אותו לפשוט את מכנסיו כדי להיחכך אם אמנם נמול בילדותו או לא, הח' ליט גם סביצקי האב כי מוטב לבוגדן לישבת בבית.

כל זה קרה לפני שלושה חודשים. עד היום מבלה בוגדן את כל שעות היום בבית. עד היום לא ביקרו בביתו מורתו מכיתה ו' בבית-הספר העממי בנוף-ים, אחות בית-הספר או שוטר, כדי לברר מדוע מפר מריאן סביצקי את החוק ואינו דואג שבנו יבקר בבית-הספר הסמוך לביתו, לפי הוראותיו של חוק חינוך החובה.

אזרחות אוטומאטית

ב שבוע שעבר פתחה המשטרה סוף סוף תיק פלילי נגד מריאן בן אברהם

זוה היה מספיק כדי לא לכלול אותה בחוק-השבוע.

שולחנות ופקידים בנמל

מריאן סביצקי, פועל סקסטיל פולני, לא שמע כמעט על מדינת ישראל עד לפני כשנה וחצי, בעת המהפכה בהוגריה ומהומות הדמים בפולנאן.

מריאן, שנולד בעיצומה של מלחמת העיר לם הראשונה וחש על בשרו את מוראות מלחמת העולם השנייה, רצה מאד להיכנס לתלם החיים השקטים והשלושים בתום המלחמה. הוא נתקבל לעבודה קבועה בבית החרושת לסקסטיל שבצ'ר טומשוביה-זמור ביצקי, נשא לאשה את בתה הצעירה של משפחת טורסקי, מעיר הבירה חרשה. את אשתו הכיר מריאן בעת שהתחבא אצל משפחתה בתקופת הכיבוש הנאצי.

למה עלה לישראל? מריאן, כמו מאות עולי פולניה אחרים בפרדס-חנה, נוף-ים, אור-עקיבא, הדר-יוסף ומגדל-אשקלון, לא ידע לענות תשובה ברורה ביותר לשאלה חשובה זו. היתה פסיכוזה כללית, הסביר, כולל נסעו וגם אני נסעתי."

בין כך ובין כך, הגיע מריאן סביצקי לי

סביצקי, 41. אולם בחיק זה לא היה גליון אישום על כך שבנו בוגדן לא ביקר בבית הספר במשך שלושה חודשים רצופים. ה"גאשם הנ"ל" נאמר בגליון האישום, "לאחר שנכנס כחוק לחדר מחלקת הורכונים והאורחות במשרד הפנים ברחוב יפו בירושלים, רכוש המוחזק בידי שמואל ליברמן, נשאר שם שלא כחוק מתוך כוונה להרגיז את המחזיק ברכוש הנ"ל."

במלים אחרות, פשוטות יותר מלשון ה"סעיף בחוק הפלילי: מריאן סביצקי נעצר בעת שפנה למשרד הפנים בירושלים, כדי לבקש מן הפקיד הממונה אישור כי הוא יכול לחזור לפולניה, ארץ-הולדתו, אחרי ש"הוא, אשתו ובנם יחדים, התיאשו מן האסירות להיקלט במדינת ישראל."

"באנו מפולניה משום שפחדנו שיקראו לבוגדן יהודי ויעליבו אותו. אשתי נוצריה ואני יהודי, אבל מעולם לא חשנו שום הבדל בינינו לבין זוגות אחרים, יהודיים או נוצריים." שפך מריאן סביצקי את לבו, אחרי שחזר מירושלים, שם נכלא יומיים בבית המעצר המחוזי, אם גם כאן ישנה הפליה, מדוע נשאר כאן?"

הטראגדיה של משפחת סביצקי לא נעלמה מעיניו של השופט יעקוב בוק, ששפט את

שלוש אחיות לצרה מספרות על חייהן במציאות החדשה שנתקלו בה בישראל. סטאניסלאווה סביצקה קוראת בעתון על בעלה, שנכלא בכלא ירושלים אחרי שניסה לשווא לקבל אישור לעזיבת הארץ. הנקה פוקשיבקה מאכילה את בנה, צבר ילד הארץ, שלא נמול מתוך סיבות מצפוניות עקרוניות, וחושבת על עתידו

הנוכריות

ישראל, "בצירות בחרשה, ספרו לי שבישראל יש מחסור חמור בידים עובדות." חזר מריאן על אותו סיפור שנשמע בכל מקום בו נמצאים עולי-פולין. אמרו לי שאקבל מיד עבודה קבועה, שיכון והלחאות לסי דורים ראשונים."

במקום עבודה, שיכון והלחאות, קידמו את פניו של מריאן בנמל חיפה. שורה של שולחנות ופקידים, אמרו לי להתמוס; חתמי תי, לא היה זה הרגע המתאים לברר על מה אני חותם, לא הבנתי על מה אני חותם כי הניירות היו בעברית. כולנו היינו מרוצים שהגענו סוף-סוף לישראל."

היום יודע מריאן על מה חתם בנמל חיפה, ביום הראשון לעליתו ארצה. בניירות המודפסים בעברית נאמר שהוא מתחייב לשלם לסוכנות היהודית בעד הצריף ב"מעברה, אשר עוד לא זכה אז לראותה, בעד המיטות והמזרונים שיקבל, ובעד הוצאות עליות לישראל. סך הכל, חייב סביצקי כ-500 ל"ה. מבלי להחזיר סכום זה, אין ביכולתו לעשות אפילו צעד אחד מחוץ למעברה, בה שוכן.

השבוע, בסופה של מחצית השנה הראשונה לשהותו בישראל, אחרי שעבד לא יותר מחודשים מתוך ששה חודשים, כשבנו מסתובב מבלי ללמוד ואשתו נרדפת על ידי שכנותיה כ"שקצה" וגויה, החליט מריאן לשים קץ לתלאותיו. "אני מתבשר להסתכל בעיניהם של שכני, הודה האיש אחרי ששמו התפרסם בכל העיתונים, "מה אני יכול לעשות? כתבו שהתנצרת. זה לא נכון. אני לא דתי ואינני מאמין. למה לי להתנצר? רציתי להשאר כאן. אם יתנו לי עבודה ושיכון ויסיקו לקרוא לאשתי שקצה

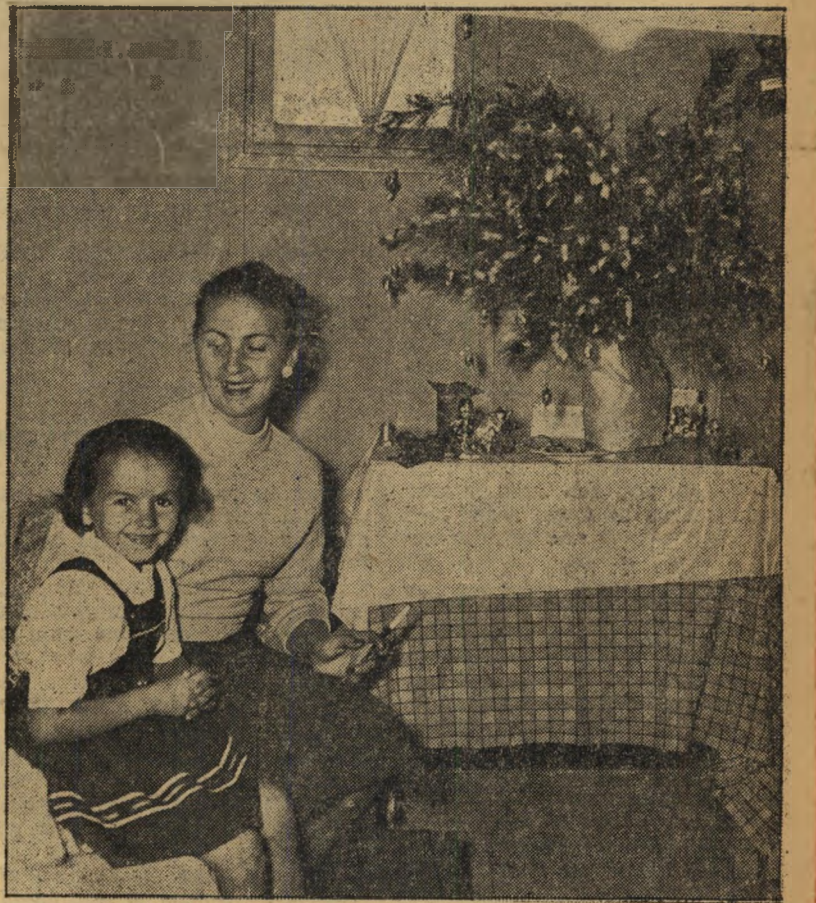
מריאן סביצקי יחד עם חמישה עולים אחרים מפולניה, כולם ממשפחות מעורבות, שרצו גם הם לקבל את אישור משרד הפנים כי אינם אזרחים ישראלים: "אין להתעלם מ"הטראגדיה האישית של כל אחד מהנאשמים", קבע השופט, "אך תפקיד בית-המשפט לעמוד על שמירת החוק והסדר."

החוק והסדר נשמרו היטב. הפקידים במשרד הפנים משכו בכתיפיהם ומלמלו משהו שלא היה מובן לסביצקי ולחבריו ממעברת אור-עקיבא בקיסריה, הדר-יוסף ונהריה. הם לא יכלו להבין בשום פנים ואופן כיצד ומתי הפכו לאזרחים ישראלים, שעה שלא נשאלו מעולם אם ברצונם להיות אזרחי ישראל.

"בקונסוליה הפולנית אמרו לי שאם לא אביא תעודה כי אינני אזרח ישראלי, לא אוכל לחזור לפולניה." סיפר סביצקי, ש"לא פיקפק עוד בכך שעליו לחזור למדינה ממנה בא. במשרד הפנים אמרם לי ש"אני אזרח ישראלי, באופן אוטומאטי. מה זה אזרחות אוטומאטית?"

מאוסרת יותר היתה סטאניסלאווה סביצקה, אשתו הנוצרית של מריאן. לה, כנוצרית, אין "אזרחות אוטומאטית". כי במדינת ישראל אין נותנים זכויות אוטומאטיות לנוצרים, כשם שהן ניתנות ליהודים. "בהסתמך על הרישום שהוצג על ידך, כתב פקיד משרד הפנים בירושלים במכתב נושא סימון או/ס/1803 לנברת סביצקי, "ביכולתי תנו לאשר שהאזרחות הישראלית מכונה שבות לא הוקנתה לך, כתוצאה מאי-היותך כלולה בחוק השבות."

הרישום שהוצג על-ידי סטאניסלאווה סביצקה הוא הרישום המופיע בתעודותיה, ש"נתנו לה בעת הגיעה למדינת ישראל. הדת: נוצרית" נאמר בתעודות הנמצאות ברשותה.

לד עץ חג המולד, שהותקן מענפי-שיחים ונייר סוכריות מוזבזב, מחייכות אנה לטצינסקי הנוצרית ובתה אילנה. למזלה של משה פחת לטצינסקי גון שורה הכחה ושמה של חבת מונשים ממנה לשאת בהשפלה ובכוזב בכתה.